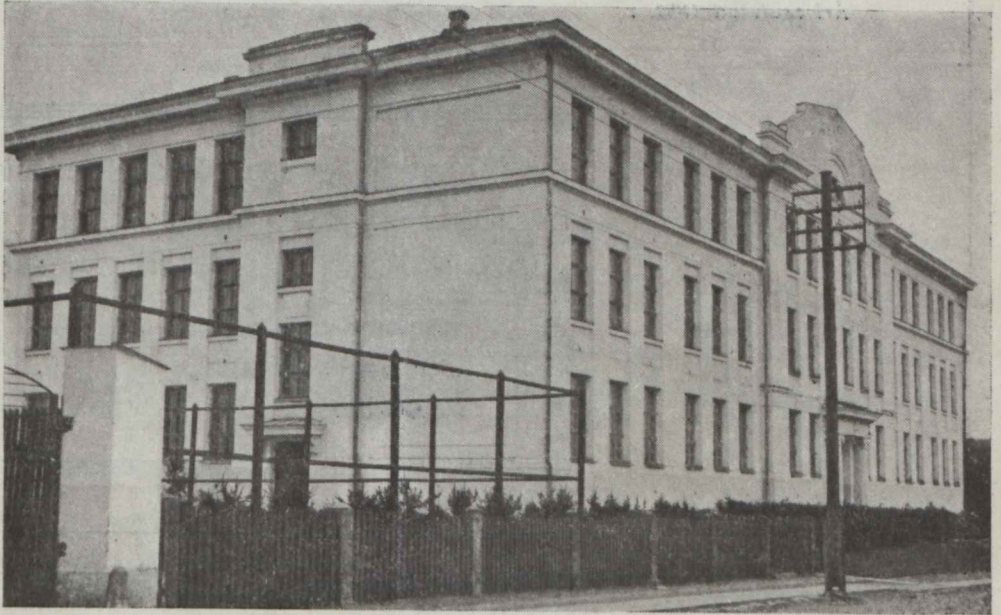

S 5488:2

S 5488:2

Höik

V.G., V.K.K. ja V.E.Kb.K. aastapäeva-album.

Õnnitleb aastapäeva puhul

Firma „Union“

J. A. Põder & Poeg

Kesk tn. 14, telefon 58.

Äri asutatud 1881. a.

Soovitame oma rikkalikust laost:
maiustusi, koloniaalkaupi, napse,
viinu, likööre, õlut ja limonaadi.

TUBAKASAADUSED.

EHITUSMATERJAL.

RAUDKAUBAD.

Õpilased!

OSTKE JA TELLIGE RIIDED JA VALMISRIIDED

Eesti riide ja valmisriiete ärist

Vennad Abel.

Valgas, Kesk tn. 15/17, telefon 197.

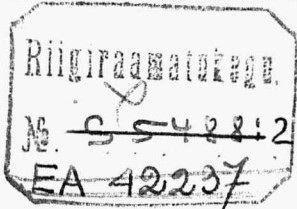
Hind 20 senti.

HÕIK

V.G., V.K.K. ja V.E.Kb.K. AASTAPÄEVA-ALBUM

Vastutav toimetaja: J. PALVADRE.

Peatoimetaja: K. ARU, abi: M. LEPIK. Toimetus: Kuperjanovi 10.

~~57 5367~~

Toimetuselt.

Käesolev „HÕIK“ ilmub kooli aastapäeva-albumina.

Tänu kõigile, kes lahkelt aitasid kaasa „Hõigu“ ilmumisele — õpetajatele, õpilastele-kaastöölistele ja äridele.

Esitatud tööd on noorte esimesi sulekatseid, sellepärast ei saa neilt nõuda täiuslikkust sel alal ja palume lahkesti lugejail rahulduda antuga.

*Toimetuselt koolile parimad soovid aastapäevaks
ja edu järgnevaks õppetööks!*

LAOTA VALGUST, KOOL!

Runotervitus V. Uhisgüm. aastapäevaks.

Ja meie vana, armas kool,
Sind aastapäeval õnnitleme
meelil härdail — ole kindel, noor,
loova vaimu loitvat tuld Sinust
leegitsegu, sära üha valgust
kodu ehteks — seks Sind kohustame.

Oo mater, meie hariduse, hinge
Su lapsed maailma hajunud
ja palju Just õhegi vajunud,
kuid pärand jääb meil Sinust: kõrge
aate meis läitsid, see suunan' d me radu
eluteil ning hinge toon' d valguse sadu.

Sini-must-valge lippude lehvides
me peres lehvigu üksmeelne vaim
tüli vältides, ühist aadet austades
areneb, sirgub vabaduse taim.
Vaba lipu all vennakätt surume
ja töötame, et isamaale võrsume.

Päikest säravat, marugi palju
oled näinud me vana, armas kool...
Karm minevik tugevdan' d Sind,
tulevik saab kaunim, sest pind
kindel Sul, valvab Sind laste hool.
Laota valgust kool, et kasvavat
näeksime kodu kalju!

Hillar Kattai.
V progüm.

Võitlust jätkub kõigile...

Aleksander Suurest räägitakse, et ta noorena oma isa, Makedoonia võidukat kuningat Philippost, päris tõsiselt olla ka-destanud. Kartnud, et isa terve maailma vallutab ja pojale kui troonipärijale enam võitlust, sõda ei jätku.

Eesti patriootiliselt häälestatud noorel, elades kaasa 20 aasta eest asetleidnud suursündmusi vaid kaudselt, juubelipäevade ja pidustuste kaudu, võib, loomulikult tekkida teatud nukrus, kahjutunne, et ta isiklikult ei võinud kaasa teha ei kuulsusrikast Vabadussõda ega aktiivselt osa võtta Eesti riigi loomisest selle algpäevil. Kuid samuti kui noorel ägedal Aleksandril, jääb ka kasvaval noorsool küllalt võimalusi võitlusteks ja võitudeks kui mitte just füüsilises mõttes, sõjaväljal, siis alati kultuuri lõp-matutel aladel. Ei piirdu ju suure makedoonlase kuulsus ainuüksi tema kui väejuhi omaga, vaid veel tähtsamal määral kreeka kultuuri — hellenismi — levitajana idamaades.

Igal inim põlvel on omad ülesanded, omad võitlused, oma saatus. Sellest juba puudust pole. Sangarlikkust ei tule otsida ainult lahinguis tavalises mõttes, vaid avasilmi näha ja tunnustada igal pool n. n. kodanlikes elus elukutse alal, ausas töös. Sokrates näit. evib surematu kuulsuse kui tark; ometi on teada, et ta lahinguväljal vapramate sõdurite hulka kuulus (päästis Alkibiadese). Muidugi võib ette-heiteid teha senisele inimesele, et ta maksimaalselt kipub hindama — ülihindab — päämiselt sõjalist, füüsilist sangarlikkust kui

kõigiti lihtsat efektset nähet, patustades aga tihti oma lühinägelikkuse tõttu nende vastu, kes teistel elualadel enamgi veel sangarlikkuse tunnustust vääriksid, olgugi et viimaste osa ja nad ise tagasihoidlikkusega looritatud on.

Suure loodusteadlase Darwin'i poolt formuleeritud „Võitlus olemasolu eest“ (Struggle for life) pole mitte ainult targutus, vaid tõik. Sellest võitlusest pole vabastatud keegi. Jääks vaid soovida, et see võitlus ausam oleks kui seni. Noorsugu muutku see võitlus humansemaks — õilsaks võitluseks.

Vähe sellest, õppiv noorsugu omandab aateid ja ühiskondlikke ideaale, kiindub neisse, kaitseb neid, püüab neid teostada. Selle tagajärjeks on temalgi ees võitlused, lahingud, ohvrid, sangariteod...

Ei pea ju võitlust mõistma ainult kitsamas mõttes kui füüsilist taplust. Kuid alati on tege-

mist siin ikkagi raskustega, kannatustega, ohvritega, loorberitega. Tuletatagu meelde kas või teaduse- ja tõemärtreid Giordano Bruno't, Galileid, Dante't, Hussi j. p. t.: eelkõike aga Kristust ja tema traagikat.

Kui 20 aasta eest vabastati Valga, loodi iseseisev Eesti, siis oli see tolleaegsele generatsioonile saatuse poolt määratud ülesanne, mille teostamist me uhkusega tunnustame ja mälestame. Kuid sisustada oma kodumaad, teda kultuuriliseks, armsaks muuta — see on eeskätt praeguse ja tulevase generatsiooni väga väärikas, kuid raske ja pingutav ülesanne. Ja see nõuab aega. Võitlus Eesti parema tuleviku

Dir. A. Raudsepp.

eest — see on suur programm, mis sisaldab oma üksikasjus mitte ainult plaanikindlat kultuuritööd mitmele põlvele kõigil aladel, aga, võib olla ka võitlust füüsiliste relvadega...

Valga Eesti Gümnaasium koos temale eelnevate keskkoolidega saab tänavu 20. aastaseks. Vanade traditsioonide kohaselt pole see arv veel juubeliaasta. Ometi võib teda ühes teiste tähtpäevadega mainida. Õppiv noorsugu meie koolis on teadlik selles, et haridus on mõjuvaim relv, millega igasugused võitlused kas isikliku „olemasolu“ või ühiskondlike ideaalide nimel paremaid tulemusi annavad. Oma ülesannet, arendada vaimu jõudu, kaotada noores hinges kaost, asendades seda pikka-mööda hääkorruga — kosmosega — on Valga Keskkool — Gümnaasium püüdnud ajakohaselt täita, võideldes sääljures eeskätt majanduslike raskustega.

Vaimsuse keskusena püüab meie „Valge maja“, truu oma kutsumusele, mitte lasta pealiskaudsuse petlikule pinnale, ol-

gugi et see nii mugav, pingutust ei vaja, vaid seista tõe teenistuses, olla vooruslikkuse ja kauni kantsiks, olgugi et see jällegi võitlust tähendab.

Kool avab noortele uued võitlusväljad. Võitlus iseenesega, oma „mina“ argtusega, kadedusega, laiskusega jne.; võitlus seltskonnas leiduvate pahedega, mis tihti ähvardab meie tulevikku jne. Siingi ei tohi korralik kool passiivseks jääda. Kool on selles mõttes võitlejate taimelavaks ja peab suutma minevikku mõista ning õieti hinnata, ühtlasi ka suuteline olema olevikust üle tuleviku prespektiive silmas pidama ja end mitte alla lasta kiskuda muutliku „ajavaimu“ mööduvate maitsete ja meeolude keerisesse, vaid sellesse kriitiliselt suhtuda tarvilisel määral. Nii kasvab temas haritud noorsugu tarviliku alusega selleks, et tagajärjekalt võidelda ja edasiviia eesti rahvast nii oma- kui terve inimkonna kultuuri kõrgete tähistate suunas.

Elu on võitlus — kõigile.

Valgas, küünlakuul 1939. A. R.

20 aastat õpilaste isetegevust.

Käesoleval õppeaasal möödub 20 aastat ajast, millal algas Valga keskkoolides õpilasringide tegevus.

Olen õpetajate esindajana pikemat aega osa võtnud õpil. org-ide tegevusest, mis-puhul tahan heita põgusat pilku sellele n. n. õpilaste isetegevusele.

Kuna Vene ajal oli õpilaste organiseerimine keelatud, siis leidis noorsoo energia avaldamisvõimalusi pörandaalustes ringides. Eesti kool näeb aga õpilaste isetegevust kasvatus- ning arendamisvahendina ja soodustab seda kõigiti, eriti viimastel ajal.

Dir. A. Raudsepp on õpilastele korduvalt südamele pannud, et nad püüaksid võimaluste piires ise tegutseda oma huvidele vastavalt seksioones, püüdes seega oma

teadmistes süveneda ning oma hinge õilistada.

Oma ilusamad eluaastad, oma „kuldse nooruse“ veedab õpilane koolis käies. Peale küsimiste-kostmiste tundides, tahab õpilane loomulikult ka ise midagi teha, ise midagi juhtida, milleks on neil hea võimalus noorteringides.

Esimene õpilaste-organisatsioonina Valga keskkoolides võiks nimetada koolide-vahe-list ringi „Edu“, mis asutati 1919. a. mitme seksiooniga (rühmaga), nagu teatri-, muusika-laulu-, joonistus-, kirjandus-teadus- ja spordirühm.

Sisemiste lahkkelide tõttu, mis aset leidis „Edus“, asutati pool aastat hiljem (1920) uus ring „Tungal“.

Et mainitud ringid olid ägedas tülivahe-

korras, mis takistas kummagi tööd, siis liideti need ühte ja uue ühingu nimeks sai „Tung“ (12. 3. 1920).

Tung oli, nagu eelmisedki, koolide-vaheline. Asutamiskoosolekul oli 65 liiget, mis kasvas 140-ni. Hiljem oli liikmeid 346. „Tung“ oli puht kirjandus-teaduslik ühing, sest teised seksioonid osutusid elujõuetuiks ja mitmed olid ainult nime järgi. Pärast-poole „Tungi“ liikmete arv kahanes. Et teda muuta elujõulisemaks, võeti vastu liikmeiks ainult vanemate klasside õpilasi, alates keskkooli 3. klassist.

„Tung“ tegutses 13 aastat, kuni keskkoolide ühendamiseni. Ta on olnud kõige soliidsem õpil.-organisatsioon.

Ühing korraldas referaat-koosolekuid, milledest oli osavõtt alati väga elav. Referaadid olid kirjanduse ja maailmavaate alalt. Korraldati aktusi, pidusid ja kirjanduslikke kohtuid. Oli oma lugemislaud ja ligi 400-kõiteline raamatukogu. „Tungi“ hiilgeaeg oli 1921.—23. a., millal oli tal oma võrdlemisi hea laulukoor õpil. Roosmaa juhatusel, oma näitetrupp jne. Ilmusid perioodilisel albumil („Viirastus“).

„Tungil“ on olnud häid ja raskeid aegu üle elada. Eriti rasked ajad olid siis, kui polit. erakondade batsill nakatas ka noori.

Tungi „õitseajad“, nagu mäletan, olid V. Maidre (maavalitsuse abiesimees), J. Ilvese (abilinna-pea) ja A. Tamm'e (raudteelane-näitekirjanik) juhtimise aegadel. Teisist tegevast liikmeist on meelde jäänud A. Kivirähk (güm. õpet.), P. Pöder (advokaat), P. Vares (tööstur), P. Hermann (advokaat), B. Kangro (kirjanik), E. Ploom (näitekirjanik) ja A. Valner (õpetaja). Tütarlastest Kl. Kiin ja L. Pommer.

„Tungi“ kõrval on olnud ka teisi ühinguid, mille ellukutsujaks olid üksikud tegevushimulised õpilased ja mille tegevus lõppes samade õpilaste kooli lõpetamisega. Nii oli poistekoolis „Intiim-rühm“. Mainitud rühm asus seisukohal, et liikmeid olgu vähe (5—6), aga kõik peavad olema väga aktiivsed. „Intiim-rühm“ korraldas sageli referaatkoosolekuid. Eriti tegevatena võin nimetada J. Kokk'a (advokaat), J. Truu'd (pastor) ja E. Pässe (ülikooli õppejõud).

Kui ülikoolis tekkisid Soome eeskujul maakondlikud ühinged, siis kajastus see elavalt ka koolinoortes.

Nii asutati kahe keskkooli vahelised „kolgaühingud“, nagu „Hargla Õppurühing“ ja „Helme Õppurühing“.

Kolgaühingud, kus olid liikmeiks ühe kandi inimesed, õppisid näitemänge, laule ja korraldasid koolivaheaegadel oma kodukohas pidusid.

Nimetaksin veel karskusringe, mis töötasid lahus nii poiste kui ka tütarlaste gümnaasiumis. Nende ringide tegevus oli viljakas asutamisaastail, poistekoolis H. Laanemäe (linnaal. ametnik) ja tütarlastekoolis L. Lepa (arst) juhtimisel. Sooritati karskuseksameid, korraldati vaidlusõhtuid ja anti karskustöotusi.

Peale vaimseid huve taotlevate ringide töötas kauemat aega poistekoolis kooperatiiv „Merkuur“, mille ellukutsujaks oli õp. J. Noppason.

Ühisgümnaasiumi ajal asutati Õppuring, mis töötab Hasomini poolt väljatöötatud põhikirja alusel. Õppuring on oma nime muutnud Õpilasingiks ja töötab praegugi mitme seksiooniga.

Kui teha kokkuvõtte õpil. org.-ide tegevuse kohta, siis peab ütlema, et selle viljakam aeg oli koolide algaastail. Referaatkoosolekuil ja kirjanduslikel kohtuil oli õpilasi alati ruumi tulvil.

Hiljem on olnud mõõna ja tõusu, olene-des aktiivseist tegelasist-korraldajaist.

Ühisgümnaasiumi ajal on tegevus olnud tagasihoidlik. Osavõtt koosolekuist ja isegi Õpilasingi poolt korraldatud aktustest on olnud sageli väga passiivne.

Vaidlustel on sõnavõtjaid vähe. Tundub, et ühtluskool teeb õpilasi tagasihoidlikeks.

Teatud arv õpilasi on siiski alati omanud head tahet ja püüdu isetegevuseks ja on seda ka teinud.

Käesoleval õppeaastal tundub siiski elust ja rohkem aktiivsust Õpilasingi tegevuses.

Mis on passiivsuse põhjuseks? — Endisel ajal oli õpilasil hoopis vähem koolitööd. Nüüd, kus õppekavad on laiad ja edasipääsu väravad kitsad, jääb õpilasil

vähe aega ja tahet isetegevuseks, mille jaoks pole ka numbrit tunnistusel.

Osalt võib seletada ka ajavaimuga: nüüdisajal on moes sport ja spordivõistlusil on alati rohke osavõtt. Ega seegi pole taunitav.

Ei või ütelda, et varemil aastail olid õpilased targemad. Teadmisi on nüüd õpilasil kindlasti rohkem ja nende referaadid on sisukad. On ju ainet igalt teadusalalt saada.

Aktiivsemad on praegu noorsoo-organisatsioonid, nagu kodutütred, gaidid, skaudid ja noorkotkad, kuhu on koondunud peamiselt nooremad õpilased ja mida juhitakse väljastpoolt kooli.

Tahan puudutada veel noortepühasid. Ülevalgamaalisi noortepühi on korraldatud kokku 5. Need olid kõik õpilasingide poolt algatatud, õpilaste eneste poolt organiseeritud ja samuti nende poolt julgesti läbi viidud.

Pean tähendama, et neid noorte suuri üritusi alati heatahtlikult toetas ning julgustas noorte sõber koolinõunik A. Kõiv, nüüdne koolide inspektor.

Pidustuste eelarved koostati umbes 1000 kroonile, ilma et algatajail sentigi raha oleks olnud. Ettevõtted õnnestusid hästi ja alati oli ülejääkigi. Lõpul moodustati noortepüha fond ja praegu peaks seda raha olema linna koolivalitsuse käes üle 300 krooni.

Noortepühade häist korraldajaist võiks nimetada järgmisi tookordseid õpilasi: V. Maidre, J. Ilves, J. Ratnik (linnaval. ametnik), N. Kuks (Isamaaliidu tegelane), E. Mitt (ajakirjanik).

Küsimusele, kas aktiivsed noorsootegelased on hiljem seltskondlikus töös ka jäänud akiivseiks, võib vastata jaatavalt. Nii näeme endisi noorsootegelasi valklasi väga energiliste elurühkijatena ning seltskondlikus elus igal alal innukate kaasatöötajatena ja juhtidena.

Olgu siin nimetatud V. Velner (maavalits. esimees), J. Uemaa (advokaat) ja J. Kokk (advokaat). Nad on Valga maa ja linna esindajaiks Kõrges Kojas ja Valga avaliku elu juhtivaiks tegelasiks.

Ka need, kes on asunud maale õilsale põllumehe kutsele, on kohapeal endale loonud juhi positsiooni.

Üldiselt on küll pea kõigist gümnaasiumi lõpetajaist tulnud tublid mehed ja naised igauks omal alal.

Tahan loota, et uus gümnaasium tõstab esile samuti aktiivseid tegelasi ning annab riigile häid kodanikke-juhte. Samuti kesk-kool.

Õpilasing aidaku selleks kaasa!

J. Palvadre.

MAJAST MAJJA...

Karl Enrik Jimre. III kaub. kl.

Isegi ei tea, kuidas see juhtus, et ma oma pileтите müümisega natuke hiljaks jäin. Kuhu nüüd iganes sisse astusin väidet, et just praegu olevat paar poisiplõnni neile ühe õnneumbri kaela määrinud. Pane sa omad kuhu tahes, rohkem ei taha enam ükski miski hinna eest osta...

Kuid nagu selle kiuste otsustasin üha energilisemalt pakkuma hakata. Sõin kodus enne veel kõhu ka korralikult täis,

et siis oleks rohkem käepärast toda jõupuru, mida säärane aktsioon kõige rohkem nõuab. Varsti olin igapidi ettevalmistunud uueks retkeks...

Esimesena astusin nüüd ühte kõrvalisse juuksetööstusesse. „Olge head,“ kästi mul võtta ülirõivad seljast, „istuge!“ Kuid mul polnud aega raiskamiseks. „Täna,“ reageerisin siis viisakalt, „kas te ei võtaks meie kooli pileteid!“

Linoollõige.

E. Taak. III reaal kl.

„Mis?“ kokkus kõnetatav ja muutus näost surnukahvatuks.

„Maksavad kõigest kümme senti!“ jatkasin õhinal, „võtke noh!“

See juba mõjus laostavalt. Juuksuri käed hakkasid värisema nagu haavalehed ning vahune habemeajamise pintsel kukkus sopsti härra Tõrulle hammaste vahele.

„Silmapilk tooge sooja vett!“ hüppas see läkastades toolilt, nii et kõik lahtised esemed uperkuuti lendasid. Võib-olla oleksin ma ta esimene ohver olnud, kelle kal-

lal ta oma viha oleks lahutanud, kui ei oleks mul õnnestunud jalga lasta...

Jälle olin tänaval kõige oma kümne piletiraamatuga. Meeleolu oli üsna täbar, sest mitte põrmugi ei vedanud. Hea oli klassijuhatajalt küll neid vastu võtta, kaasõpilased vaatavad su peale paljutähendava pilguga: et noh see on alles vahva poiss, kuid üsna vilets on nendest lahti saamine, sest lugupeetud kodanikud ei suutu nendesse kuigi vastutulelikult. Ütlevad lihtsalt, et ei ole raha, ei ole kunagi veel

midagi võitnud jne. ning lähevad oma teed. Harva kohtad neid, kes rõõmsalt oleksid oma tengelpunga taskust tõmmanud ja vilistades viis piletit välja rebinud. Need on muidugi esimestel juba üles otsitud ja hilisemad peavad paratamatult noid ülejäänuid tülitama...

Ükskõikselt seadsin omad sammud südalinna poole. Kohtasin teel sõpru, tuttavat, kuid vähesed võtsid kuulda minu palveid. Sadandeid perekondi sai tülitatud, kuid paratamatult pean nentima, et iga kümnes ainult kergendas minu koorimat ühe ehk kahe pileti võrra...

Kodus veendusin, et linnas polegi väljavaateid nende realiseerimiseks ning siis ootasin parajat aega, mil võiksin omad sammud seada lagellate põldude ja pakuse metsade vahel asuvate talude suunas. Seal lootsin juba kergemini toime tulla...

Oli pühapäev, kui võtsingi selle teekonna ette ning lootusrikkalt astusin juba tunni aja pärast ühest taluõuest sisse. Noh otse teine asi kohe! Natuke aega nõudis ainult selgitustöö tegemine oma kauba ehtsuses, ses esialgu ei usutud, et ka kümne sendi eest on võimalik loteriipileteid osta. Sirutas eit oma käe raamatu järele, tõmbas taat värisevate sõrmedega, tulid pojad-tütred, kes arusaadavalt ei jätnud kasutamata sellist silmapilku. Viimaks, kui kõikidel olid õnnumbrid välja valitud, algas raha otsimine. Ega niisugust väikest rahakest polnudki kerge leida! Pika otsimise järel leiti ometi mõnest sahtlinurgast ja tikutopsist vajalikud sendid ning toodi minu ette lauale. Siinjuures oleks huvitav märkida, et igaüks tahtis maksa oma kogutud rahaga. Kuid ühest sendist jäin siiski ilma, sest talutaadi kõige noorem võsuke oli selle suures õnnejoovastuses alla neelanud. Ma ei

hakanud ka sellepärast tingima, vaid seadsin mõnusauid mõtteid mõlgutades sammu järgmise talu poole...

Tuleb ütelda, et tõesti targasti olin toimunud. Kuid siiski ei puudunud ka laiade laante ja kollaste maantee ääres elavatel omad vead, mis üsna kõvasti end tunda andsid. Nende loetelu muutuks kindlasti monotoonseks, aga niipalju tahan siiski pajatada, et peamiselt õrnem sugu oli see vembu vedaja ja koogu kandja...

Läksin ühte tallu sisse, kus oli palju tüdrukuid. Mõtlesin, et vot nüüd olen juhtunud parajasse paika, kus võin silmapilk oma piletid maha müüa. Aga võta näpust. Hakkavad teised tingima, mis kole. Norivad, et ma neile annaksin niisama. Sellest ei ei tulnud arusaadavalt midagi välja. Katsusin ainult rutem talust minema saada. Kuid siis olid jälle kalossid ära peidetud ning koridori pimedusest neid leides avastasin nende sisemusest terve karnitsa täie kartuleid ja muud prügi. Ise aga kilkavad seda nähes, mis kole... See ju teeb neile suurt lõbu...

Siin ma nüüd katkestan oma jutulõnga, et hakata kontrollima, kuidas mul on vedanud. Ega nalja asi see piletimüümine ei olegi. Koolis õhutatakse küll õpilasi energilisemalt müüma, kuid kodanikke ei suvatse keegi ostma meelitada. See on tõesti problemaatiline, miks sarnane probleem meie lahendada on jäetud... Aktiivseks tööks soovitakse küll jõudu, kuid seda ei saa kuigi produktiivselt kasutada, sest siis võid igas kolmandas kohas väljaviskamise ohtu sattuda. Peame ise kohanema olukorraga, et oma äranägemise järgi vastavaid samme astuda. Inimesi pead enne tundma õppima! Alles siis võid hakata juttu tegema, et sa üks piletimüüja oled...

Muljeid ühelt matkalt.

Maiu Lepik. I gümn. kl.

Punkasalmii... See tähendab, vaprad ilmarändurid, tuleb maha jätta mugavolemine Soome Vabariigi punasega vooder-

datud vaguniistmetel ja asuda vallutusretkele. Palume väga, teie päralt on 7-kilomeetriline jalamatk Punkasalmist Punka-

harjule, mööda soomlaste ilusat maad, ja teie võite võtta omale silmadega, mida iganes soovite. Ja ahned me olemegi, peab ütleva — mina ja mu karjalasist matkakaaslased. Oleme tüürinud siia Savomaale otse Kesk-Karjalast ning õige uudishimulikud kõige uue suhtes. Muidugi — esimene, mis Punkasalmi jaamas meie vaatealasse poeb, on suur järv. Kollendavad, lähemast vabrikust põlvnevad lauvirnad varjavad osa ta kallastest. Tundub, nagu istuks iga laud erilise reeglipära ja korralikkusega teise laua otsas. Võibolla on naisesgi nakanud tükike rahva mentaliteedist, mis kõikide vooruste esiemaks peab puhtust ja korda.

Kuna on parajasti hommikupoolne suvi-öö, siis isegi karjalasil pole veel „kohvineelusid“ ja viimased oleksid ka ainsad, mis meid otsemaid takistaksid teele asumast. Ainult lapike raudteed ületada, ja ollaksegi teel, mis seob meie lähtejaama sihtjaamaga — niisiis muudkui teekonnale piki kuulsat Punkaharjut! Sest Punkaharju saab siitsamast, Punkasalmist, juba alguse ja lookleb Puruveden lainete vahel kui nõõrikera, mida laps pisut saamatult harutanud, jättes siia-sinna mõne sõlmepuntra. Aga ennäe imet, sõlmepuntraid polegi jäänud mingeiks näotuiks esemeiks, vaid neist on kasvanud välja imetoredad poolsaared, kaetud kenima segi- ja männimetsaga. Viimast asiolu on muide ka kasutatud kopsuhaigete ravimiseks vastava sanatooriumi kaasabil.

Teenõör ise on õige künklik, palistatud katkestamatult puudesalkudega, milliste rõõmsat korrapärasust siin-seal häirib mõni istutatud puude rodu, mõni nägus valge sild ja samakarvalised pingid. Murrame omale teed järveranda, mis truualamlikult piirab lakkamatult meie poolt tallatud rada. Istutame end ühele kivile ja laseme lahti ühe ehtsa Karjala laulu, vaatamata sellele, et viibime parajasti otse Savomaa südames. Vesi puistab end lainete küljest meile silmi ning avaneb suurejoonelisim vaade pisikestele, metsastatud saarenuppudele, mida rukkiseemnete tihedusega külitatud veele. Igall pool üks aina oivalisem

motiiv kui teine meie fotoaparaadile. Minu seltsilised on õige hellitatud Karjala veetleva loodusega, ei imetlegi palju — kui ainult jõuaks kiiremini Punkaharju viimasesse sopp, sinna Valtion hotelli juurde, oleks nagu juba kohvi-aeg.

Jõuame ühele kõrgendikule, milline moodustab järsunurgalise kallaku järvepinnaga ning mõjub oma põliste puudega, lame teelahkmel asuvalt teenäitajalt: Savonlinna. Säält siis viibki tee sinna Soome Veneetsiasse, kuulsa Olavi kindlusega. Eks väärigi Veneetsia nime, kuna on veekogudega piiratud ja läbi põimitud. Elavnenud liikleminegi — peamiselt autobused turistidega — viitab nägemisväärse linna lähiolele. Muide, Punkasalmist läbi Punkaharju viib Savonlinna ka raudtee, piltlikult öeldud: ehitatud üle vee...

Vahepeäl on päike õige kõrvetavasse kõrgusesse roninud ja unetu öö annab end tunda. Õnneks paistavadki juba Valtion-hotelli tornid ja preilisid karjalasi lahutab kohvikannust vaid väga väike distants. Nõõririba tee näol on end vahepeal tublisti laiendanud, muutudes õige mägiseks ja kaurniks mügerikuks. Siin-seal vilgub mõni supelrand, teisal jälle paadisadam. Ei puudu hotelli lähedal ka tennisväljak. Teeääres müütub eidekene pisi-mälestusese-meid. Imekeni laplasist nukke, matkakeppe, pusse jne. Nende julged hinnad osutavad kohe, et tavaliste siinsete külaliste rahapungad pole kõik nii tagasihoidlikud kui meie omad.

Sõandame end siiski viimaks poetada peene, peamiselt välismaalasist koosneva publiku hulka, kes einetab Valtion-hotelli rõdul ja saavutama ihaldatud kohvigi. Aga kallilt tuleb meil maksta oma unistuste täitumise eest — sõna otseses mõttes. Karjalased pahandavad, ütlevad, et ega siit süüa nii-kui-nii jõua osta ja pakivad täis protestivaimu hingehindade vastu välja kaasavõetud munad. Sööme neid isukalt, häirimatutena ümbruskonna halvustavatest pilkudest. Õige huvitatud meie tegevusest on ka hotelliüksel seisev pisike poiss, toredas livrees.

Kas portjee-härra poleks nii lahke ja võtaks enesele ülesandeks meid pildistada? Muidugi, muidugi, kõige suurema lahkusega: Ühe tubli portjee kohus on olla alati vastutulelik. Ainult hiljem piltide valmimisel ilmneb väike defekt. Nimelt ta pole just kindel olnud, kumma aparadi otsaga vastavat toimingut sooritatakse ja kogemata ennast pildistanud meie asemel.

Hotellis varustume ka tubli annuse pilt-postkaartidega ja postitame igasse ilma-kaarde tuttavatele soomlase traditsioonilisi „terveisiä“, s. o. tervitusi Punkaharjult. Olles veendunud, et on võimalik ennast veel palju rohkem väsitada, kui seda hetkel oleme, asume nüüd poolsaare põhjalikumale uurimisele. Leiame uusi järvesopikesi saaremuugulatega, mäenõlvu, üks maalilisem kui teine. Ikka ja ikka taas piilub mõne metsatuka tagant uus idüll. Külastame ka hotell „Finlandiat“. Teenimine toimub siin savolasile omase väärika ja stoilise rahuga. Savolased on rahvas laia ja mõnusa huumoriga ning hävitava pikatoimelisusega. Ma soovitaksin sõbra-

likult: ärge minge kunagi ühe Savo-tädi juurde õhtusöögile, kui olete läbi tampinud paarkümmend kilomeetrit ja purunäljased. Teilt nõuaks ülimat tahtejõu pingutust pidada sammu aegluse ja hoolikusega, millega nauditakse sääli igat suutäit. Iseäranis raskeks katsumiseks sovolaste tempoga kohandumise suhtes oli see õhtusöök karjalasile, kes kui rahvas kuulsad oma liigutuste nobeduselt. Muuseas, olgu omavahel öeldud: ka keele väleduselt.

Öelnud Savo-tädile oma suurimad tänud, võtamegi juba kursi Punkaharju jaama poole. Vaevu jaama jõudnud, vajun väsinult pingile istuma. Läbi tukastuse kuulen veel karjalasi ümisevat: „Viipurin linnan tornista näkyy Knutipojan patsas...“ Nagu tahaksid öelda: tore on küll see teie Punkaharju, aga meil on selle eest oma ajalooline ilus Viipuri, Torkel Knutipoja mälestussambaga.

Lohutage ainult: juba ongi päralt purjetanud rong, mis meid tagasi viib vanasse heasse Karjalasse.

MEMORANDUM.

*Veel pole unund sõja müra,
Mis orjaikke hävitas.
Ja võõra võimu karmi, öela
Me kodumaal siis purustas.*

*Seks tuhat tänu palves saadan
Teil langend vennad, võitlejad,
Kes rahu puhkvad külman hauan
Muld kata kergelt heitlejad!*

*Nad oma elu ohverdades
Nii murdsid orjaahelad.
Seepärast meie mälestustes
Need nimed ikka elavad...*

Karl Enrik Jimre
III kaub.

Linoollõige.

E. Tauk. III reaali kl.

Mõista, mõista, kes....

- on koolis suurem boheemlane, „karskustegelane“ ja retoorik?
- evib Pärnu päritoluga suuresõlmelist kaelasidet ja sõjaväes kandis punaseid pükse?
- kannab koolis raskemat „teadusekoormat“, ületab pikkusega teisi ja vaba aja veedab isa fuajees portjeena?
- koolis piinlemise asemel eelistab olla kodune vang ja klassi hõbeplaadi kinnohoidmiseks puudub eriline tung?
- on Kaubanduskooli veetlevaim paar, kes sel aastal rändas Valka uute haljaste „rohumaade“ otsingule?
- käib alati käed vestitaskus, et teised märkaksid ta täistõmmatud rinda ja ristlipsi?
- võib tunnustada omaks maailma võluvamat jalapaari ja kes otsib ning on otsinud mitmesuguste tagajärgedega maailma tunnustust oma ekstravagantsele ilule?

Viisikud Sooru laagris.

Hilja Pettai. III progüm. kl.

Uks suuremaid mõnused, mis võib olla meile, noortele tütarlastele, on laager — eriti just spordi- või puhkelaager. Emad ja isad leiavad küll, et ega tüdrukutel pole vaja laagris käia, et see nagu poiste asi. Kuid miks siis poistel on enam õigusi laagri lõbusid tunda, kui tüdrukutel? Ometi armastavad tüdrukud samuti elada paar päeva väljas — telgis; tunda kõrvetavat päikest ja lõdisema panevat külma vihma: alistuda laagri distsipliinile ja teha peale pikka ja „hirmust“ koolitööd ka vähe füüsilist tööd.

Oli umbes juuni keskpaik. Juba kolm nädalat järjest oli sadanud külma vihma ja juba kolmandat nädalat palusid kodutütred ja noorkotkad taevataadilt kuiva ja sooja ilma. Aga ei, ei aidanud me palved. Ometi ei suutnud külm ja vihm end nii hirmuäratavaks teha, et tüdrukud talle alla oleksid vandunud ja koju jäänud. Kõik, kes juba talvel end laagrisse minejate pikka nimistusse olid kirjutanud, istusid või seisisid bussis lõbusa ilmega. Ei tulnudki sõita rohkem, kui vast pool tundi ja siis bussi peatudes nägime tuttavaid noorkotkaid bussi kõrval seismas ja meie kohvreid bussi katuselt alla võtmas. Üks suur telk, mis mahutas 200 inimest, seisis juba üleval, rohkem ei olnud näha. Eks siis kobisime välja ja päris tormasime kohvrite juurde, sest ega ma küll ei tea, aga igaüks arvas vist, et kui ta nii ei rabele, ega oma kohvrit või seljakotti enam kunagi ei näe. Õnneks ikka oli kohvreid ja kompe sama palju kui tüdrukuid ja keegi ilma ei jäänud.

Meie viiekesi — viisikud — sattusime kohe ühte kampa ja läksime omale telki otsima. Päike oli vahepeal pilve tagant julenud välja vaadata, kuid näis, et ta seda kaua ei julge ja et vihm ta peagi minema hirmutab.

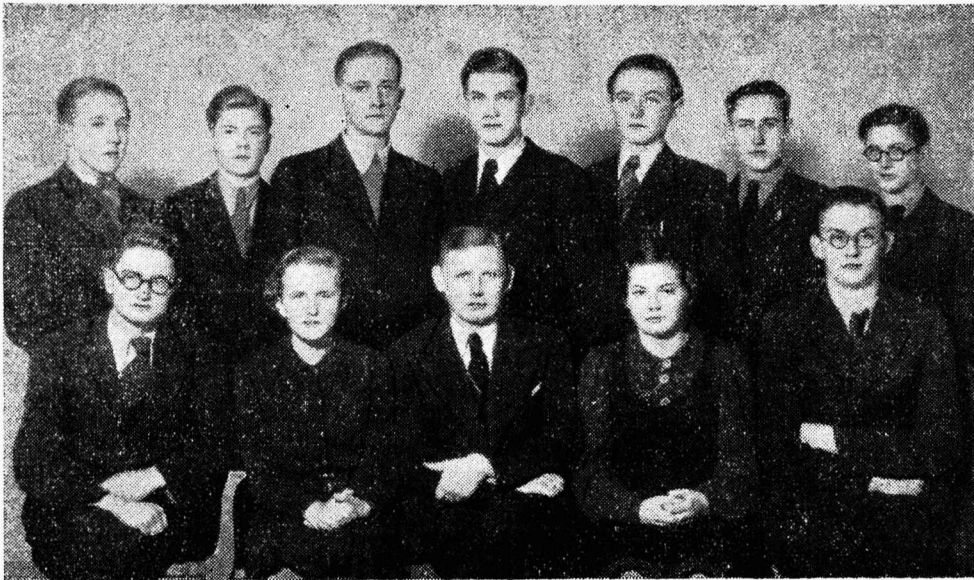
„Ahvi kiirusega“ lõime telgi üles ja esimestena tirisime oma kompsud sinna alla. Siis läksime laagri piirist vähe välja (mis

muidu rängalt karistatav) ja nimelt kõrval-asuvasse poiste laagrisse, kus nüüd juba mitu telki püsti seisis, ja hakkasime päris asjatundlikult suures roikavirnas sorima. Mitu korda käisime oma telgi ja jälle roikavirna vahet, sest telgi sisustus nõudis palju materjali.

Õhtuks oli kõik valmis ja nii oli meie telk kõigi oma mugavustega juba esimese laagripäeva õhtul võimeline end näitama hindamiskomisjonile. Oma telki kaunistasime ainult seest, sest teadsime, et meile ei anta ilusaid ilmu ja seega tuleb suurem osa päevast ikkagi telgis veeta. Telgi ümbrus, mida teised nii ennastohverdavalt kaunistasid, et punkte saada, ei teinud meile mingit muret. Lõime ainult ühe jämeda roika, mis voodite tegemisest üle jäi, telgi ukse ette püsti ja sinna peale kalmustest „VIISIKUD“. See „viisikute“ kirjutamine oli üks ränk töö. Alul kirjutasime „5-ikud“, et see nagu lihtsam kalmustest seada. Aga see kriips 5 ja -ikude vahel oli nii halvasti näha, et kõik sealt „sikud“ välja lugesid. No see muidugi oli meile liig kannatada ja niikaua siis seadsime viiekesi selle kallal, kuni roika peal korralikult, kõigile arusaadavalt seisis VIISIKUD.

Sama päeva õhtuks kerkis meie kõrvale veel üks telk, ja nimelt „vahekohtu“ oma. Aga see ei häirinud meie laagrimeeleolu sugugi, sest teadsime, et need „nuuskijad“, kes alati leidsid meie telgis midagi mittekorras olevat, ööseks külma eest koolimajja poevad. Nii see muidugi oligi. Muide, „vahekohtu“ telki ei taheta oma telgi kõrvale sellepärast, et siis on täiesti võimatu öösi juttu ajada ja lärmi lüüa.

Ilmad külmenesid järjest. Kolmandal laagripäeval pistime vaevalt paar korda nina telgi alt välja. Ajasime nii palju riideid selga, kui terve telk üldse riideesemeid sisaldas, aga ikka oli külm. Poisid

Õppurringi juhatus 1938. õppeaastal.

tõid meile sel päeval söögi telki ja pesid me nõud (siin olid seega, võrreldes tõelise eluga, poiste ja tüdrukute osad ümber vahetatud).

Luuletasime sel kõledal päeval voodites siruli olles „viisikute hümnid“, millel küll vaba värss ja vaba riim oli, aga viisi järgi tuli siiski välja.

Nüüd siis üldse vähe viisikutest. Olime kõik praeguse IV pro tüdrukud: Asta (telgivanem), Mari, Kübe, Velli ja Milde. Olime enamvähem ühe-pikkused ja ühte värvi juustega. Ainult Milde oli vähe erinev. Kandsime alati ühesuguseid rõivaid, s. t. musti treeninguid. Käisime kõikjal ühes; olime viiekesi korraga köögitoimkonnas; sõime ühe palju; olime üle laagri kõige tuntumad ja lõime kõige enam mürtsu.

Magasime kõik ööd laagris ka siis, kui kõik teised telgid mahajäetutena seisid ja nende elanikud kõrval koolimajas magasid. Kõik võistlused, mis üldse laagris peeti, võitsid viisikud, ja külalised tunnustasid viisikute telki kõige mugavamaks. Ometi jäime punkti arvu poolest laagri lõppedes viimasele kohale, sest öösiti, mil valitseb laagris täieline vaikus ja selle rikkujaid tabab suurim karistus, mis iganes laagris võib olla — kõik punktid, mis päeval suure vaevaga kogutud, võetakse maha — sumisesid ja naersid viisikud küünlavalgusel telgis ja sõid maiustusi, mida päeval külla tulnud isad ja emad tõid. Kuid viimase kohaga olime juba eelmise aasta laagris auhinnatud ja olime sellele ka Sooru laagris ette valmistatud.

Õpilaste isetegevus 1938./39. õ. a.

Käesolev tegevusaasta on Õpilasingi juubeliaastaks. 20 aasta jooksul on Õpilasingi elus olnud tõuse ja mõone, kuid

ta on püsima jäänud ja moodustab kindla kantsi õpilaste isetegevusele.

Möödunud semestril oli Õpilasingi tege-

vus intensiivne. Peeti aktusi, referaat- ja vaidluskoosolekuid. Korraldati võistlusi nii vaimsel kui ka sportlisel alal ja anti välja kooli ajakirja „Hõik’u“. Kõigist Õpilasingi üritustest võtsid õpilased innukalt osa, mis on tunnuseks huvist oma enda ettevõtte vastu.

Käesoleval poolaastal tegutseb Õpilasingis 5 sektsiooni ja ajakirja toimkond.

Praegune Õpilasingi juhatus: härra J. Palvadre (ringi vanem), A. Sakkis (esimees), A. Pang, R. Einer, M. Kont ja G. Gross. Revisjonikomisjon: L. Kangro (esimees), H. Tuul ja J. Mäsnikov.

Sektsioonide juhatused:

1. Humanitaarsektsioon: Pr. K. Ainver (vanem), M. Lepik (esinäine), Karolin Joab, Rääbis ja Tera.
2. Spordisektsioon: H-ra G. Loor (vanem), E. Stafenau (esimees), Viljari, Priuhka, Neimre ja Pallon.
3. Muusikasektsioon: V. Usatenko (esim.), Lillep, Roi, Haas ja Kütt.
4. Male- ja reaalteaduste sektsioon: Pr. S. Mägi (vanem), F. Silland (esimees), Kull, Kivi, Karo ja Tiits.
5. Karskusektsioon: Prl. L. Umalas (va-

nem), A. Tiisler (esimees), Püvi, Kokker, Gandi ja Kaine.

Õpilaste isetegevust on alati lahkelt toetanud dir. A. Raudsepp. Loen siinjuures oma austavaks ülesandeks avaldada härra direktorile Õpilasingi nimel suurimat tänu heatahtliku suhtumise eest õpilaste isetegevusse.

Seistes Õpilasingi 20 aasta juubeli lävel ei või vaikides mööduda ka me kauaegsest ringivanemast härra J. Palvadrest, kes kogu selle 20 aasta jooksul on ütle mata energia ja armastusega juhtinud me õpilaste isetegevust. Alati sõbraliku pedagoogina on ta võitnud me õpilaste poolehoidu ja lugupidamise.

Avaldan härra J. Palvadre’le Õpilasingi nimel suurimat tänu, selle õilsa töö ja armastuse eest, mida ta on üles näidanud paljude aastate jooksul Õpilasingi vastu.

Kaasnoored! Me möödunud poolaasta isetegevus oli viljakas, seepärast uut töötahet ja enesealgatust, et uus poolaasta oleks veel viljakam.

Täna kõiki kaasnoori tehtud töö eest ja soovin õnne ja edu edaspidiseks.

A. SAKKIS,
Õpilasingi esimees.

TALV.

Lund kui kaunimat siidi
raputab kõrgustest pilv.
Aknale joonistand lilli
öösiti võidutsev külm.

Murmed nüüd kangede embes
näevad ilusat und,
Luuskureid mäele hõisates
kihutab kirgede sund.

Metsas on kuuskedel krooniks
helvete unistav pärg:
Põõsaste ülimaks sooviks,
käes neil ihaldet järg...

Karl Enrik Jlmre.

MINU KODU.

On kahtlematult kentsakas alustada mingi koha kirjeldust keldriga. Aga meie kodus seisid keldris, milline muide asetses majaga ühise katuse all, moosipotid; keldri kõrval kasvas imetore pihlapuu, nii verevate marjadega kui mustlaseide rätt. Eks olnud see pisut maitsetu nii silmatorkavalt punaseid marju kanda? Aga miks ta seda tegi, seda ei teadnud isegi vanaema, kes vähemalt sama vana oli kui kelder ja imekeni lugusid oskas jutustada Jeesus-lapsest. Keldri katusel ilutses minu lemmikrohututt, elurõõmsalt ja iseteadvalt kui peenim moelill, nagu oleks tal täied kodanikuõigused asetseda just nimelt keldri katusel. Rohututt oli väga eakas, nii eakas, et oli muutunud juba lahutamatuks osaks keldrist ja saavutanud täie tunnustuse kõikide maja elanikkude poolt. Keldri kõrval ronis üles ka trepp pööningule ja pööning — eks ole see omaette müsteerium? Mida kõike seal ei leidu, alates kõveriku raudnaelaga ja lõpetades oma okkalise elutee lõppjaama jõudnud ülla samettugitooliga. Jaa, võibolla oli see tool korra kuulunud kellelegi mõisahärrale, või Peeter Suurele, kuulsale venelasele. Muidugi, nii see pidigi olema, sest miks olid muidu tooli saledad sääred täis nii imepeeni nikerdiste keerdkäike? Nüüd taipab vist igaüks isegi, et kelder oli tähtsaim meie majas — kõige enam toredusi oli temaga päris veresuguluses. Peale juba nimetatud hüvede leidus pööningu laes veel luuk — meie meelest midagi taevaluugi taolist. Aga too Eedeni aed katuse näol oli küll väga kergesti saavutatav. Pisike ponnistus — ja oldigi meie märkimisväärsemal „idamaisel“ katusel. Nimelt oli riba katusest lame ja meie lapsed kasutasime seda leidlikult õhukümblusteks. Lebasime kuni päike pleki kuumaks praadis ja meid ühes plekiga. Ep oleks päikesetagi kaua nii kitsal laigul püsinud. Milleks on siis maailma loodud nii palju ruumi, et tarvitseks läbi ajada nii piskuga, kui seda on paelakene katusest? Jaa, milleks oli siis kodus õieti aed, mis polnudki

just igavaim ja tavalisim! Ta oskas nimelt olla tarbekorral kõrb või džungel, ja palju muudki, aina vastutulelikumalt, soove mööda. Eelistatavaimaks vormiks pidasime siiski džunglit, sest džunglis kasvavad kookospähklid, mis muidu on just sama ümmargused ja isuäratavad, kui meie kodumaa õunadki.

Talvel teenis aed meil uisuväljana ja kevadel oli ta üksainsam tervik valgusest, lõhnast, porist — ja see viimane ep ole sugugi just see vähim. Mulle pole kunagi meeldinud kõige inetu võrdlemine poriga, toreda kohvikarva puhta poriga, just nüisugusega nagu ta oli koduõues.

Kui käsitella meie aia väärtusi pisut proosalisemalt, siis oli selle maalapi iga rakkene täis hoolet ja tööd, muidugi minu vanemate oma. Mööda aiaplanku venitasid end üles laisalt ja ettevaatlikult väänkasvud ja kõnniteed olid nii kenasti puhastatud ning liivatatud, ilma pisemagi päevavargast rohulibleta. Viimane asiolu inspireeriski vististi meid mängima kõrbe, kuna muu ümbruskond vaevalt viimast meenutas. Lopsakad peedipuhmad, tigidad karusmarjad, rõõmsad porgandid, mõni kitsi kirsipuu — nood moodustasid õige maallise värvide segadiku. Kirsipuude all asetses ka linnukeste surnuaed, varustatud hoolikate imepisikeste ristidega. Need kalmud oma saamatute lillepuntrakestega on mu kaunim mälestus kodust ja kahtlematult nad polnud jumalavallatud, kuigi vanaema jäi vastupidises vankumatuks.

Peale vanaema ja laste kuulusid kodu juurde ka ema, isa ja vana Kata. Ema, kes kõik haavad rõivastes lappis, ja isa, kes käest kinni hoidis, kui ei julgenud õhtul Une-Mati juurde minna. Ja Kata, kes taignajäägist suurepäraseid kakke oskas ehitada. Kõik lapsed seisid siis leivaahju taga usinalt rivis kui sõdurid ja ootasid igaüks oma kakku. Tuli kaua oodata mõnikord, aga eks ole ilusa ootamine ka ilusam!

Olen ümberringi kõik ära jutustanud ja

jätanud jutustamata kõige kroonist, majast enesest. Nagu öeldud, ta asetses kõige nende toreduste, õue, pööningu, keldri ja inimeste vahel. Keegi iiri kirjanik ütleb ühes oma romaanis, et maja suhtus heatahtlikult oma elanikkudesse. See lugu maja seisukohavõtuga inimestesse on asi, mida tuleb rohkem tunnetada kui taibata. Aga meie heasüdamlik, piinlikvalge, madal puumaja — asjatundmatugi võis kohe öelda, et inimesed olid majaga sõbralikus vahekorras. Valge oli ja keproose lävel kasvatas ta ainult õuepoolsel küljel. Eks imetlegem seda õilsat tagasihoidlikkust, mis ei pidanud palju fassaadist, ja õelge veel, et majal pole pisut nagu hinge!

Ja ühel, sama kenal päeval kui iga teinegi, maja müüdi. Müüdi kelder, õu, aed, pööningki ühes Peeter Suure samettooliga. Müüdi pihlakas, punane kui mustlaseide rätt ja linnukeste surnuaed.

Aastaid pärast seda ma ei näinud oma vana kodu. Korra kevadel sattusin nagu kogemata sinna lähedale. Avasin kriuksuva värava. Rohututt ei rõõmutsenud enam keldrikatusel ilusa ilma üle, kevadine porigi oli muutunud tuhakarvaliseks. Mis jäi mulle siis muud üle, kui pöörduda ümber ja sulgeda jälle õige kähku värav enda järel.

Maiu Lepik.

I gümn. kl.

Tumesiniste pärlide ööl.

Raim Kaim II reaal.

1.

Kuu laskis kukkuda valgusvihke jõe mõlemale kaldale. Ta seisis helekollaste pilveribade vahel, kuni ümbrus jõudis kattuda sinise helendusega. Alles siis ta hakkas aeglaselt kõndima kaugemate ööd ootavate metsade poole.

Kuu esimese minekusammu järel ärkas mees kaldakurus, roheliste vabarnavarte keskel. Tõugates viimaseid kõrvale, ronis ta kõrgemale kaldale, kuhu kuu oli varem laotanud värvilise palaka.

„On tumesiniste pärlide öö,“ lausus mees. „Ja mina lähen rändama.“

See oli ammutuntud kõne. Iga kuutõus meelitas mehe ärkama, kutsus välja vabarnavarte keskelt ning andis kätte rännusõnad.

Iga teekonna alul valitses jõekaldail öö, vaikne ja tume, nagu alati. Ainult värvid ja nimed vaheldusid. Vahest oli kallaste kattedepalakas roheline, vahest sinine ning vahest isegi kollane.

Ja tumesiniste pärlide öö — see vaetus korrapäraselt roheline pelargooniumi ning punase piibelehe ööga.

2.

Mees läks tumesiniste pärlide ööl kaugemale jõekaldast. Rada viis üle niitude, mis olid maalitud kuu kingitud värvidega.

Siin leidis violetseid kõrsi, millede külgedele oli juba varases õhtuvidevikus liitunud värisevaid kastepiisku. Ning madalaid lilli kasvas siin ka.

Kiiresti vaheldusid väljad ja värvid, sest kuu oli igal ööl varustatud sadade toonidega. Kord olid need ranged, kord pehmed, kord heledad, kord tumedad.

Kui öö jõudis põgeneda keskpunkti, leidis mees enda sügavast metsast. Mättaid ja koopaid oli siin palju, igaüks erikattega varustatud.

Mees astus koopa juurde, mille katteks oli tume kivi. Siin elas raskekuuline manalind, kes hoidis mehe rändurikeppi ja kullakange. See andis nüüd peidetud varanduse küsijale ning lahkus ise koopast, et näha natukene kuuvärvidest ja tumesiniste pärlide ööst.

Sellejärele asus rändurikepp mõõtma teekonna pikkust. Mees tõstis teda kiiresti edasi ning astus ka ise suuril sam-

mel, sest jalgealune rada ei lõppenud veel.

See siin oli juba käidav tee. Tuli vastu inimesi ahvihammastega suus, rõngastega kõrvus ja metallist, poolkuudega ninas. Aga mõned kandsid kaasas ka valgest kivist valmistatud koeri.

3.

Varsti leidis mees enda küüruvajunud majakese eest. Siia ei olnud jõudnud veel kuu, siin hellitas veel päike majakest, põõsaid ja puid.

Mees sammus sisse madalast uksest, mille käepide oli valmistatud hallidest väätidest. Toas ta nägi lõugast, taati ja hallis rüüs neitsit. Ning lõuka taga ta märkas veel punasest taevakivist keedetud vaekausse.

„Mul on rändurikepp ja kullakangid,“ lausus tulija. „On tumesiniste pärlide öö ja ma olen jõudnud halliga ümbritsetud majja.“

Hallihabemeline taat ei kõnelnud alul palju sõnu. Ta istus koldekivil ning vaatles tuleja rändurikeppi. Alles hiljem ta tõusis, et tuua veekausid lähemale.

„Tule vaekausi kiigepeole,“ kutsus ta sellejärele hallis rüüs neitsit.

Ühel ajal viimase lähenemisega langes ka lõukasse tumepunane leek. See oli alul vaikne, aga hiljem tõusis kõrgemaks ja sai nõnda toavalgustajaks.

„Värvid on ilmunud, kõneles mees, kui hallis rüüs neitsi oli juba seismas vaekausil. Ta läks ka ligemale taadile, et puistada kullakange vaekausi teisele poolele, kuna see oli hallis rüüs neitsi ostuhind.

Varsti hakkasid vaekausid kiikuma, kuna mehe kullakangid olid sama rasked neitsi ja ta halli rüüga. Taat võttis nüüd toodud varanduse enese pihku ning mees haaras kinni hallist rüüst, sest oli ju toimunud ost ja müük.

4.

Lõukas ei kustunud veel leek. Taat püüdis teda küll lämmatada, sest ta soovis kullavarandust lõukasse panna, aga ei jaksanud. Seepärast ta peitis kangid enese kõrvale koldetuhka.

Siis taat asus kõnelema:

„Ei ole tarvis tundeid, aitab dekoratsioonidest ja ümbrusest. Aga kui vahest kaovad nii dekoratsioonid kui ka ümbrus, siis aitab seitsmekümneseitsme-häälse öökulli häälest.“

„On tarvis kõndivat kuud ja värvirohkeid välju. On tarvis violetseid kõrsigi ja madalaid lilli, sest need kõik on ilusad.“

„Aga ilu annab kätte rändurikepp ning näitab raja, mis viib maale, kus on kõikide ilusate asjade lõpp. Kus ei ole enam kuud ega ümbruse kattedalakaid.“

„Ürgne on muinasjutt armastusest. See kõnnib igal ööl jõekaldail, tuleb vahest metsaonnide juurde ning õpetab ööst ja tähistaevast aru saama.“

Aga kõik sarnane lendab kord kaugusse, kus ei ole enam ilusate sõnade maa. Kus ei leita enam käokübaraid ega nõmmemünte ja kus ei nähta enam kunagi mingit dekoratsiooni.“

„Ei ole tarvis kellegi mõistmist, on küllalt värvidest, värvidest, mis ulatuvad tumetumedaist koopaist heledate kõrgustikuteni. Värvidest, mis moodustavad öö, muinasjutu, fantaasia ja elu.“

5.

Sellejärele lahkusid mees ja hallis rüüs neitsi hurtsikust. Kuu oli vahepeal käinud ära kaugetes metsades ning tulnud nüüd siia. Ka majakese ees nähti sini-seid kuupalakaid.

„Tarvis on kuud,“ kõneles mees.

„Tarvis on tõesti kuud,“ kõneles hallis rüüs naine.

Siis nad toetusid metsapuudele, kus ümbruses kasvas nõmmemünte ja käokübaraid.

„Meie oleme armastajad,“ kõneles naine ning kiskus ära puna-punaselt käokübaralt öie, visates selle mehele.

„Meie oleme armastajad,“ lausus mees vastuseks, tõmbas sellejärele sini-sinise nõmmemündi pihku ning heitis selle omakorda naisele.

Siis nad lahkusid. Naine läks halli rüü lehvides majja, kuna mees otsis üles rännukepi ja leidis kätte raja.

Aga majakese tagant ta sai kätte ka toodud kullakangid. Ta viis need ühes rännukepiga tagasi koopasse, kuhu oli vahepeal tulnud ka rusketiivaline manalind. Kui mees hakkas jälle edasi astuma, laulis see järele lahkumissõnu.

Ning mineja läks tagasi jõekaldale, et olla uuel õhtul mees, kes ärkab kui kuu teeb esimese minekusammu ning kui ümborus on jõudnud juba kattuda sinise helen-dusega.

Tuuletütar ja Päikesepoeg.

Karl Enrik Jlmre III kaub. kl.

Siis kui Vana-taat oli maailma loonud ja päikese taevavõlvile kinnitanud, valitses kõikjal veel sünge üksindus. Ta lõi esimesed inimesed. Kuid need oma olemasoluga ei suutnud veel hajutada üksluisust. Nüüd veendus ta, et üksipäini pole võimalik midagi saavutada, vaid oma kavatsuste teostamiseks peavad mõjurikkad abilised teda abistama.

Selleks valis ta päikese parima poja ja tuule kaunima tütre ning sulatas nende südamed leekivaks armastuseks. Need tajusid kohe tärkamas tundeid, tajusid, kuidas nende hingedes lõi lõkkele kasvav iha ja viivu eest nad olidki juba üksteise embes ja igavest truudust vandudes püüdsid oma tundmusi rahuldada. Kuid sellest ei tulnud midagi välja. Seda taibates palus Päikesepoeg, et Vanataat nad igavesti ühendaks. Seda lubas see aga ainult siis teha, kui nad töotavad jääda maa peale. Ta oli olukorra peremees! Need nõustusid ja ta ühendas nende südamed purunematute sidemetega...

Päikesepoja tunded kasvasid päev-päevalt. Tuuletütrega emmeldes möödus aeg. Ja vaata imet! Päike oli meelitatud poja suurest armastusest, ta püüdis üha läheneda maakerale. Tuul võidutses, kui kuulis oma tütre algavast armastusest. Ta asus nende lähedale elama ning emalikul igat küngast ja orgu paitades, ruttas lagendikes tunderikkalt edasi.

Seal, kus Tuuletütar ja Päikesepoeg peatusid, et vaigistada omi ülekeevaid tundeid, hakkasid õilmitsema esimesed lilled. Valged, punased ja sinised õied ehtisid

maapinda ning rohelistes rohutätred sirgusid sametpehmeks vaibaks Tuuletütre võr-ratust, viisiderikkast lauluhäälest sündisid imeilusad laululinnud, kes täitsid laotuse ennekuulmatute viisidega. Kõikjal lasus suur illussioon... Endisest üksluisusest ei olnud enam jälgegi järel. Päikesepoja ja Tuuletütre tunnete meri imbus musta mulda ja helesinisesse taevasse ning äratas selle järjekindlale ilutsemisele.

Vanataat rõõmutses. Ta oli suurepäraselt tegutsenud. Kuid ilmnes, et alamt sorti olevuste järele valitses suur puudus. Siis lõi ta mitmesuguseid loomi metsadesse ja kalu vette ning määras nendele instinkti. Kes ei tahtnud leppida ta korraldustega, need ristas ta rõõvvaimus, kelle vastu kõik pidid tundma surematut põlgust. Paljud upsakad linnud, kes said sama saatuse osalisteks, kaotasid ühtlasi ka oma ilusa lauluhääle.

Viimaks jõudsid ta sünnitused lõpule. Vaimustusega jälgides ärkavaid tunde-puhanguid nii looma- kui taimeriigis, ta ütles: „Kevade on saabunud.“

See Tuuletütre ja Päikesepoja õrnutsemine oli sünnitanud tõesti kevade. Päikese rõõm kasvas, ta tõusis peagu seniiti. Tuul juubeldas, ta libises nii õrnalt kui vähegi võimalik üle väljade, et oma laste mesinädalaid igapidi kaunistada. Kuid mõne aja pärast Vanataat märkas, et looduses hakkab esimene üleemeelilik joobumus vaibuma. Kõikjalt heiaustus selle vaikne küpsemine mingisuguse tähtsa eluülesande tarvis. Tuuletütar ja Päikesepoeg tajusid ka, et nende hingedes oli elunaudingute

esimene ülemeelikkus rahunenud ja vaikes õnnejoovastuses otsustasid nad oma lastel rahulikult jõuda täisealisteks. Kuid Vanataat ütles seda nähes: „Suvi on saabunud.“

Kui päike nägi, et ta poeg on muutumas mehisemaks, hakkas ta teda pikkamisi ikka vähem tülitama. Looduses aga valitses vaikne andumine, mis püüdis oma kevadisi pidutsemisi heaks teha andidega. Ja kui ööd-päevad olid muutunud ühepikkusteks, tähendas Vanataat: „Sügise on saabunud.“

Tuul oma tütre tõsidust nähes pahanes ning hakkas päris hoolimata talitama. Ta ei võinud taluda nähet, mille pealtvaatajaks ta ise oli olnud: ta tütre olid nood ülemeelilikkud kirepuhangud teinud vanaks. Tal ei olnud enam tahet lahket tooni tarvitada. Ja ta muutus tusaseks nagu sügistaevaski ning püüdis energiliselt kaasa aidata looduse rüüstamisel. Tuhatnelja tõttas ta Põhjamaale ja meelitas seal Pakase oma nõusse ning ilmus juba tagasi hallapoistega. Need hakkasid kohe omi võimeid proovima elujõu kaotanud looduse kallal... Vahetult niitsid need kolletanud lehti puult, mis varsti jäid alasti ning sirutasid nagu halastust paludes omad skeletsed käed kõrguste poole...

Ühes päikesepoja ja tuuletütre noorus-tunnetega olid närtsinud ka nende sünni-

tused. „Olen väsinud,“ ütles Päikepoeg seda nähes, „ja tahan magada kaua, kaua, et siis taas ärgata elujõulisena!“

„Ka mina olen väsinud,“ pihtis kahvatu Tuuletütar, „ja tahan koos sinuga puhkama minna. Tajun, kuis mu hinges hõõguvad lõpmata tunded, kuid ma ei saa neid vabastada, sest olen nii jõuetu. Aga ma tahan sind ärgates endiselt armastada!“...

Siis nad uinusidki hallakirvel laastatud looduse rüpes... Vanataat jäi tõsisena nende lihtsa voodi manu seisma. Et tema kasvandikud olid maailma väga maitsekalt sisustanud, otsustas ta seda jäädavalt nende õlgadele veeretada. Kui Pakane oli neile juba oma kivi-kõva kilbi kaitseks laotanud, käskis ta tuulel kõik lumepilved välja tuua ning maa üleni valge lumevai-baga katta. Ise ta aga seisis keset tihedamat sadu, juuksed täis säravaid helbeid ning sosistas vaevalt kuuldavalt: „Tali on saabunud...“

Sellejärele käskis ta päikesel taas samm-sammult kõrgemale tulla, et teatava aja pärast oleks vajalik soojus käepärast lumevai-ba hävitamiseks. Rõõmust säravate silmadega võivad siis jälle ta kasvandikud uuele elule ja ilule ärgata...

Nii jäidki ta korraldused igaveseks ajaks kehtima ja praegune inimkond võib rõõmuga nentida, et paremini ei oleks seda enam keegi võinud teha...

Keelenurk.

Märgin siinkohal mõned vead, mis koolis kui ka väljaspool vahel esinevad.

1. Ära lühenda sõnu nagu hommik, kommerts, gümnaasium, keskkool jne. hom., kom., güm., keskk., vaid homm., komm., güm., keskk. jne.

Sõnad lühendatakse järgmise silbi kaashäälikuga (hom—mik = homm.).

2. Mõned ei jõua kätte õppida, et 6-aastane tema-taoline, Koidula-aegne kirjutatakse kokku (või ühendatakse sidekriipsuga), aga valge hobune, kus hobune lõpeb ka -ne-ga, kirjutatakse lahku.

Pidage meeles, et -ne- ja -line- lõpulised omadussõnad (aastane, taoline, aegne) kirjutatakse eeloleva sõnaga kokku, aga nimisõna (hobune) säärasel puhul lahku.

3. Pühapäeval, 19. veebr. eraldatakse komaga,

sest nad on võrdsed ajamäärused. Pühapäev on sama pikk aeg kui 19. veebruar.

Aga pühapäeval kell 9 homm. ei panda pühapäeva järel koma, sest kell 9 homm. on osa pühapäevast.

4. Piklik, linkond, monarh kirjutatakse ühe k-, n- ja h-ga. Juhis: Kõrvuti seisvaist konsonandest lihtsõnas ei kirjutata ühtegi kahekordselt. (Erand: s l, n, r, m järel, valss). Nii ametlik keel. Aga keelemees J. Aavik isiklikult arvab võivat lubada linkond kahe n-ga, sest linkond, losskond võiks kirjutada nagu lihtsõna pottsepp. Samuti monarhh võiks J. Aaviku järgi kirjutada hh, nagu valss.

Nii tuleks erandeid juurde, mida ametlik keel tahab vältida.

5. Lausete lühendamisel, eriti vanemate klasside

õpilaste töis, esineb vahetevahel säärane viga „7 aastana asusid L. Koidula vanemad Pärnusse.“ Sellest lausest peab järeldama, et Koidula vanemad olid 7-aastased, kui kolisid Pärnusse

Ajamäärus — kõrvallauseid ei või alati lühendada, kui on isesugune alus pea- ja kõrvallause. Ja kui lühendada, siis ei tohi kõrvallause alust kaotada. Peaks olema nii: Kui L. Koidula oli 7-aastane, asusid ta vanemad Pärnusse.

6. Üleriigiline põllumeeste päev, mitte üleriiklik, sest see pole riigi ettevõte, nagu riiklik tööstus jne. Samuti üleriigiline karskuskümnäädal, mida peetakse üle riigi.

7. Klaverimäng, viiulimäng jne., mitte klaveri mäng. Ega klaver ei mängi, vaid klaveril mängitakse. Siin tähendatakse mängu laadi, liiki. Küsimus: mis sugune? mis?, mitte mille?

Järelikult: kavas on klaverimäng, annan viiulitunde jne. J. P.

Ülevaadet „Valgest Majast“.

Ajalooline tagasivaade.

Valka asutati esimene eesti gümnaasium 1919. a. Seega täitub 1939. a. 20 aastat Valga eesti gümnaasiumi. Selle aja jooksul on gümnaasium üle elanud mitmedki muutused. Algul eksisteerisid eraldi gümnaasiumid poeglastele ja tütarlastele. 1932. aastal ühendati need gümnaasiumid üheks Valga Ühisgümnaasiumiks, mille iga aga oli lühike, sest koolireformi tagajärjel suleti see gümnaasium 1938. a., et anda ruumi uutele koolitüüpidele — keskkoolile ja uue-tüübilisele gümnaasiumile, mis oma esimest aastat algas 1937. a.

Kui aga pilku heita veel kaugemale minevikku, siis selgub, et gümnaasiumi taoline algkoolist kõrgem õppeasutus oli Valgas olemas juba 1846. a. Muidugi sündis selles õpetus saksa keeles, saksa vaimus ja kool isegi kandis kõlavat saksakeelset nimetust „Walksche höhere Töchterschule“. Ajad aga muutusid ja sellest koolist sai hiljem venekeelne ja venemeelne õppeasutus „Valga Tütarlaste Gümnaasium“, mille kõrval siis hiljem eksisteerima hakkasid ka n. n. realkoolid ja kommertsikool, mis kõik likvideerisid Eesti valitsusvõimude korraldusel 1919. a.

Selle järgi, mis eespool öeldud, võiks gümnaasiumi Valgas pidada varsti 100-aastaseks. Võib olla ta ongi juba 100-aastane. Vanim dokument, mis õnnestus leida arhiivist ja milles oli juttu kõrgemast tütarlastekoolist, pärines, nagu öeldud, 1846. a. Aga kool ise võis eksisteerida juba varmini.

Valga Ühisgümnaasium.

Teatavasti see kool töötas 1932.—1938. a. Kuna mainitud kool juba likvideeritud ja tema aktid asetatud arhiivi, ei oleks huvituse ta heita põgusat pilku temale tagasi-vaates.

Valga Ühisgümnaasiumi astus üldse 585 õpilast. Neist aga lõpetas kooli 376 õpilast, seega 64 prots. Tervelt 209 õpilast, s. o. 36 prots. koguarvust, lahkus koolist enne koolikursuse lõpetamist.

Valga Ühisgümnaasium läks maksma selle aja jooksul ca 25 miljonit senti. See raha on kulutatud 585 õpilase õpetamiseks, ehk täpsemalt 376 õpilase ettevalmistamiseks gümnaasiumi lõpetamisele. Kui jagada see summa õpilaste peale, kes õppisid Valga Ühisgümnaasiumis, siis teeb see iga üksiku õpilase kohta ligikaudu 430 krooni kulu. Seega iga õpilane, kes õppis ühisgümnaasiumis, on ühiskonnalt nõudnud kulu 430 krooni, ja umbes poole sellest summast tasub ta tagasi õppemaksu näol. Kui aga arvestada ainult neid õpilasi, kes oma koolitöö on teinud tulemustega, s. t. kes on kooli lõpetanud, siis selgub, et iga õpilase väljakoolitamine kuni kooli lõpetamiseni läks maksma 665.— krooni (kaasa arvatud kulu, mida on kannud lastevanemad kooliraha näol).

Valga Gümnaasium ja Keskkool.

Valga Keskkool alustas oma tegevust 1934. a. Kuni käesoleva ajani on temas õppinud ja õppimas 693 õpilast. Gümnaasium alustas tegevust 1937. a., ta on veel välja kujunemata — puudub veel 3.

klass — ja temas on õppinud ning õppimas 84 õpilast.

Praegu on keskkoolis ja gümnaasiumis õppimas kokku 502 õpilast, nendest 250 poissi ja 252 tütarlast, seega mõlemaid võrdsest. Eestis on 72 keskkooli ja gümnaasiumi. Oma õpilaste arvult Valga gümnaasium ja keskkool on momendil üleriigiliselt neljandal kohal. Meie ees veel vaid Tartu II tütarl. gümna. ja keskkool (545), Treffneri poegl. gümna. ja keskkool (543), ja ENKS tütar. gümnaasium Tartus (520). Segakoolide hulgas on aga Valga esimesel kohal riigis. Kuna enamus koole on segakoolid, siis võime oma esimesele kohale riigis vaadata isegi teatava iseteadvusega.

Koolide järgi üksikult võttes saame Valga gümna. ja keskkooli õpilaste arvust järgmise ülevaate:

- a) progümnaasiumis õpib 282 õpilast
- b) reaalkoolis „ 140 „
- c) gümnaasiumis „ 80 „

Õpilastest on Valga linnast päritoluga
284 õpilast
mujalt linnadest 11 „
Valga maalt 148 „
mujalt 59 „

Õpilaste vanus kõigub 10—21 a. vahel, suurem enamus 13 aastased.

Õppejõude arv, kes on tegevuses selle pooletuhandelise õpilaspere õpetamisega, on 29.

Kooli majandus.

Kooli eelarve on tasakaalus kr. 25075. Vastava seaduse järgi riik tasub 64 prots. õpetajate palkadest, mis teeb välja 25296 kr. Seega kooli rahaline üldlääbikäik aastas on üle 5 miljoni senti. Kui sinna juure arvata veel kaubanduskooli rahaline läbikäik, siis saame kassa üldise läbikäigu aastas 6 miljonit senti. Kogu see summa aga läheb tervenisti kooli väljaminekute katteks. Koolil ei ole muid sissetulekuid peale õppemaksu ja selle osa, mis riik seaduse järgi õpetajate palkadeks on kohustatud andma. Mingit toetust kool ei

saa ka omavalitsustelt, Nii tuleb koolil kogu ülalpidamise kulud katta oma tuludest. 75 prots. eelarve tuludest läheb personaali tasudeks, kuna ainult 25 prots. tuludest jääb üle kulutamiseks muuks otstarveks, mille hulka kuuluvad: üür, küte, valgustus, sisseseaded, õppevahendid, remondid jne. Kune majanduslikud kulud nõuavad kooli eelarvest enam kui 20 prots., siis jääb koolil oma puht-kasvatustikkude ülesannete teostamiseks (õppevahendite ja kirjanduse omandamiseks, ka bürookuludeks jne.) kulutada üsna väike summa. Viimane väheneb eeloleval aastal veelgi seoses üldise elukalliduse tõusuga ja teenistusaastate tõusust tuleneva palgakulude pideva suurenemisega. Seetõttu, vaatamata suurele rahalisele läbikäigule, on kool sammumas vastu õige kitsastele oludele, kuna tal tuleb kanda üha suurenevaid kohustusi. Kui aga teostub valitsuse poolt algatatud samm, mille järgi juba 1. aprillist alates riik vähendab oma kulutusi õppejõudude palkade osas 14 prots. võrra, s. o. umbes poole miljoni senti võrra, milline kulu edaspidi läheks kooli kanda, siis seisame tulevikus juba küsimuse ees, mida kooli ülalpidajal raske on lahendada.

Raamatukogud ja õppeabinõud.

Kooli raamatukogu koosneb nimeliselt 10.500 köitest. Ometi ei ole need raamatud kõik loetavad. Suur hulk neist on omandatud Vabariigi algpäevil, suur osa sellest on veel vanade veneaegsete koolide pärandus. Paljud on vananenud, muidu lugemiskõlbmatuks muutunud ja oma väärtusest kaotanud. Seetõttu tuleb igal aastal raamatukogu täiendada ja uuendada. Samasugune on lugu ka õppeabinõudega. Praegu on raamatukogu nimiväärtus 15.000 krooni, õppeabinõud — 14.000 krooni, kooli varandus kokku 5,5 miljonit senti.

„Raskemad õppeained“.

Kui hinnata õppeainete „raskust“ selle järgi, kui palju ühes või teises aines puudulikke hindmeid, saame järgmise järjekorra: esikohal on võõrkeeled, teisel kohal mate-

maatika, kolmandal — eesti keel, edasi — ajalugu, loodusteadus, füüsika, riigikaitse-õpetus, maateadus, laulmine, joonistamine, käsitöö ja kõige lõpuks võimlemine. Ainult mõtteteaduses ei olnud möödunud poolaastal ühtki puudulikku hinnet, mis tingitud osalt ka sellest, et seda ainet õpetatakse ainult 1 klassis.

Kaubanduskeskkool ja kaubanduskool.

1935. aastal asutatud kaubanduskool likvideerub järkjärgult ja asemele astub kaubanduskeskkool, mis on küll 1 õppeaasta võrra pikem, kuid annab seejuures õpilasile suuremad õigused ja suurema teadmiste hulga.

Kaubanduslikus koolis õpib käesoleval ajal 45 poegl ja 72 tütarl., kokku 117 õpil. Nendest on pärit Valga linnast 31 õpilast, Valgamaalt 49 õpil, mujalt 31 õpil. Kooli eelarves kulude poolel figureerib 9300 kr., tulude poolel: õppemaksust 5100 krooni, Haridusministeeriumi toetus 1000 krooni ja linnavalitsuse toetus ca 3200 krooni.

Kokkuvõtteks.

Valga Gümnaasiumi „Valga Valges Majas“ leiavad seega aset järgmised koolid: progümnaasium, reaalkool, gümnaasium, kaubanduskool ja kaubanduskeskkool kokku 620 õpilast, üldsummas 14 klassikomplekti. Õppejõudude koguarv 31. Kõigi nende koolide direktoriks on dir. A. Raudsepp.

R. A.

Edukat õppetööd tagavad

ETK

*koolitarbed: koolivihud, joonistusplokid,
kaustikud ja vesivärvid.*

A. SUUR'e

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplus,

Vabaduse tn. 26.

Põllumeesteühisus

„KOIT“

Valgas, Kesk t. 24, telef. 54.

Kauplused:

Valgas, Kesk tn. 24.

Laukülas, telef. Lauküla 13.

Harglas, telef. Taheva 5-e.

Laatres ja Sangastes.

Alati saadaval põllumajanduses ja majapidamises tarvitaminevad tarbed.

Algavaks hooajaks täielikus valikus

jalgrattaid ja nende osi

pakub K.-m. Th. Karolin

Valgas. Vabaduse tän, 34, telef. 175.

H. Einer

Valgas, Kesk tn. 13.

Kosmeetika- ja värvikauplus.

Lugupeetud kaubatarvitajad

Palun sisse astuda uuel avatud ärisse, Vabaduse tän. 8, telef. 188, Valga Panga kõrval, kus

rikkalik valik maiustusi.

Ainult JAAN SUIJA ärist ostate kõige soodsamalt igasuguseid maiuskaupu, kus suur valik ja hinnad odavad.

Kauba toomine ärisse isiklikult oma autol otsekohe I järgu vabrikust Tallinnast.

Jään lootma ostjaskonna lugupidamist minu äri vastu.

Omanik JAAN SUIJA.

Head kaupa odavate hindadega ja suures valikus
pakub Teile ainult

H. Rauchmann,

Valgas, Kesk tn. 10. tel. 143.

Õpilased!

soodsamaks mütside ja karusnahkade ostukohaks
on ja jääb

Firma **L. Usatenko**

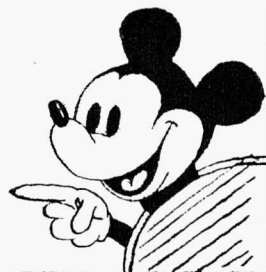
Valgas, Kesk tn. 19.

Tänu

kõigile õpilastele seniste ostude eest!

Õppetarvete muutmisel
seisab Teie teenistuses

Fa. O. Lepik, Vabaduse tn. 5.

Voldemar Pihap

Jaani tän. 5/7 Valgas. Tel. 35.

The Shell Company of Estonia Ltd. London Valga esitus.

Petrooleum. Bensiin. Määrdeõlid.

Telliskivid, šamottkivid ja ahjutarbed. Värnits, maalrivärvid.

Veskikivide valmistamise materjal. Elektrimaterjal.

V. TRAUSS

KAUBANDUS-TEHNIKA KONTOR

VALGA, KESK 11. TELEF. 1-63.

Välismaa esindused.

FORD Motor Company esin-
dus.

SKF kuul- ja rull-laagrite
esindus.

TELEFUNKEN raadioaparaa-
did.

Raadioaparaatide tarbed,
osad ja ülesseade
tööd.

Elekter majapidamistarbed
ja armatuurid.

Bensiin, petrol, määrdeõlid,
rasvad j. t. naftasaadused.

Mootorrattad, jalgrattad,
nende osad ja tarbed.

Auto, mootor- ja jalgratta
sise- ja väliskummid.

Elektrotehnika, installatsi-
oonimaterjalid ja tööd.

Täielikud tagavarad tiisleri,
maalri ja veevarustuskaupa-
dest.

Eelarved ja kalku-
latsioonid tasuta.